

**Záznam výsledků
34. porady pracovní skupiny
„Havarijní znečištění vod“ (H)
Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
ve dnech 14. 3. – 16. 3. 2006 v Magdeburku**

Přítomni: viz prezenční listina (příloha 1)

BOD 1 Zahájení a přijetí programu jednání

Předseda pracovní skupiny H, pan Balej, přivítal účastníky porady a zahájil jednání.

Do návrhu programu jednání byl doplněn bod 13 - Přehled případů havarijního znečištění vod v povodí Labe v roce 2005.

Doplněný návrh programu jednání byl přijat.

BOD 2 Vyhodnocení kyanidové havárie z ledna 2006

V lednu 2006 byl horní tok Labe zasažen kyanidovou havárií, která vyvolala značný mediální ohlas. Při této havárii byl Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe (MVPPL) podroben největší zátěži od svého schválení v roce 1991. Totéž platí pro Poplachový model Labe, který umožňuje v případě havarijního znečištění vod odhadnout dobu dotoku, trvání a maximální koncentraci vlny škodlivých látek v profilech na Labi pod místem havárie a který je od října 2004 součástí tohoto plánu.

Určitý problém této havárie byl způsoben tím, že již před odesláním hlášení SOS–Labe vedl velký zájem veřejnosti v České republice k tomu, že také v Německu přicházely dotazy od veřejnosti ohledně havárie, aniž by o této havárii byly německé orgány informovány.

Vzhledem k těmto okolnostem se pracovní skupina H rozhodla v rámci své 34. porady uspořádat pracovní setkání k vyhodnocení této havárie. K tomuto setkání byli přizváni odborníci z ČR a SRN, kteří se podíleli na vlastním šetření a vyhodnocování havárie. Jednalo se o zástupce

- České inspekce životního prostředí (ČIŽP)
- Povodí Labe, s.p.
- Spolkového ministerstva životního prostředí, ochrany přírody a jaderné bezpečnosti (BMU)
- Saského státního ministerstva životního prostředí a zemědělství (SMUL)
- Sasko-anhaltského ministerstva zemědělství a životního prostředí (MLU Sachsen-Anhalt)
- Sasko-anhaltského podniku pro povodňovou ochranu a vodní hospodářství (LHW)

Na tomto setkání přednesla mluvčí české delegace pracovní skupiny H (Ministerstvo životního prostředí ČR) detailní informace o havárii, která byla způsobena nežádoucím únikem koncentrovaných silně toxických odpadních kyanidových vod z Lučebních závodů Draslovka, a.s. Kolín (LZD), způsobeným selháním lidského faktoru v kombinaci s technickou závadou na signalizačním zařízení. Podrobné informace k

- příčinám a průběhu havárie,

- důsledkům havárie a
- k podniknutým opatřením

jsou obsaženy v příloze 2. Další podrobnosti doplnili zástupci ČIŽP a Povodí Labe, s.p. Zástupci ČIŽP přislíbili, že po ukončení správního řízení poskytnou pracovní skupině H souhrnnou zprávu o výsledcích šetření této havárie.

V diskusi bylo hodnoceno fungování MVPPL i Poplachového modelu Labe. Lze konstatovat, že struktura a funkčnost MVPPL se osvědčily. Také Poplachový model Labe podával, i přes značně neúplná vstupní data na začátku šetření, velmi dobrou předpověď šíření vlny kyanidů v Labi.

Sekretariát připraví na základě výše uvedených informací a výsledků jednání k bodům 5 a 7 předlohu k tématu „Vyhodnocení kyanidové havárie na Labi v lednu 2006“ pro jednání vedoucích delegací ve dnech 16. a 17. května 2006 v Magdeburku.

BOD 3 Schválení protokolu z jednání 33. porady pracovní skupiny H ve dnech 4. - 6. dubna 2005 v Ústí nad Labem

Záznam výsledků 33. porady pracovní skupiny H ve dnech 4. - 6. dubna 2005 v Ústí nad Labem byl schválen.

BOD 4 Informace k průběhu zkušebního provozu kombinovaného emisně - imisního přístupu k identifikaci havarijního znečištění vod

Dle usnesení ze 17. zasedání MKOL ve dnech 18. 10. a 19. 10. 2004 v Lipsku probíhá od června 2005 na vybraných měřicích stanicích Mezinárodního programu měření MKOL (Hřensko/Schmilka, Cumlosen a Bunthaus) zkušební provoz kombinovaného emisně - imisního přístupu k identifikaci havarijního znečištění vod, který byl vyvinut v rámci projektu EASE Spolkového ústavu životního prostředí (UBA).

Pan Blohm seznámil pracovníky porady se zatím dosaženými výsledky, resp. mezivýsledky zkušebního provozu, které jsou podrobně uvedeny v příloze 5 k záznamu výsledků z 2. porady skupiny expertů SW (viz přílohy), a doplnil je jejich stručným hodnocením:

- Zkušenosti z německých zkušebních stanic ukazují, že systém pracuje spolehlivě. Na základě zkušebního provozu se jednoznačně ukázalo, že správně nastavený systém rychle poskytuje hodnověrné a jisté výsledky.
- Je však vždy možné, že systém detekuje zdánlivé případy jako havárie, které ovšem nepředstavují nebezpečné havarijní znečištění vod. To jednoznačně ukazuje, že hlášení těchto událostí nelze plně automaticky předat do Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe, hlášení je třeba i nadále v krátkosti ověřit odborným pracovníkem, popř. provozovatelem měřicí stanice. Toto ověření však může proběhnout rychle a bezprostředně, protože díky rychlému automatickému hlášení ze stanice jsou odborníci schopni přiměřeně rychle reagovat.
- V Hamburku a Braniborsku patří tento systém již určitou dobu k rutinním úkolům lokální měřicí sítě a na přítocích se velmi osvědčil.
- Podle názoru české strany není v současné době nezbytné přejít na modul projektu EASE, jelikož český modul (operátory vzestupu) je zde považován za dostačující. Porovnání obou systémů dosud nebylo provedeno. (Data z ČR budou v Braniborsku vyhodnocena manuálně v režimu off-line.)

- Hodnocení výsledků reflektuje v tomto okamžiku pouze zkušenosti z Hamburku, protože na měřicích stanicích v Sasku a Braniborsku nebyly detekovány žádné odchylky a výsledky z ČR zatím nebyly hodnoceny.

Pan Winkelmann navrhl, aby příslušné 3 německé měřicí stanice, které jsou zapojeny do zkušebního provozu, byly vybaveny kompetencemi, aby mohly v rámci MVPPL podávat hlášení o identifikaci nápadných jevů. Protože jsou tyto měřicí stanice pro tyto účely již dostatečně vybaveny, nevyžádalo by si toto opatření žádné další náklady na jejich dovybavení.

Vzhledem k tomu, že nynější hodnocení vychází pouze ze zkušeností z Hamburku a že porovnání výsledků mezi SRN a ČR dosud nebylo provedeno, se pracovní skupina H dohodla, že vyhodnocení zkušebního provozu a případné doporučení implementace emisně - imisního přístupu k identifikaci havarijního znečištění vod v podmínkách povodí Labe bude provedeno po ukončení zkušebního provozu na 35. poradě pracovní skupiny H ve dnech 30. 8. až 1. 9. 2006 v Karlových Varech. K tomuto jednání budou přizváni také příslušní zástupci skupiny expertů Povrchové vody MKOL a provozovatelů měřicích stanic.

BOD 5 Poplachový model Labe

Pan Mai představil výsledky stopovacích pokusů z října 2004, který provedl Spolkový ústav hydrologický (BfG) v úseku Mauken – Geesthacht, a z května 2005, který uskutečnilo Povodí Labe, s.p., v úseku Němčice – Pirna.

Výsledky ukázaly na německém úseku Labe po jez Geesthacht velmi dobrou shodu měřené a vypočtené rychlosti postupu a tvaru vlny sledované látky. Na českém úseku, jehož hydraulická definice je v důsledku velkého počtu jezových objektů výrazně složitější, bylo zjištěno, že vypočtená rychlost postupu stopovací látky byla cca 15 % vyšší než skutečně naměřená, což lze ale stále považovat za velmi dobrý výsledek.

Z výsledků pokusů vyplývá, že pro další zlepšení kvality předpovědí by bylo vhodné provést další pokus se stopovačem za odlišných průtokových podmínek a dále aktualizovat závislosti mezi průměrnou profilovou rychlostí a průtokem pro český úsek Labe. Pan Dostál přislíbil, že ověří, zda má Povodí Labe, s. p., potřebná data k dispozici.

Pracovní skupina se dohodla, že poté co bude provedena úprava přílohy 2 (vzory hlášení) Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe (MVPPL), by měly být výstupy z Poplachového modelu upraveny tak, aby odpovídaly vzorům hlášení dle MVPPL.

BOD 6 Informace o výsledcích 18. zasedání MKOL ve dnech 6. - 7. října 2005 v Praze

Na základě výtahu ze závěrečného protokolu z 18. zasedání MKOL, který obdrželi všichni účastníci porady, informoval pan Balej o výsledcích 18. zasedání MKOL. Zájmu pracovní skupiny H se týkají především tyto body:

- BOD 4. a) Zpráva předsedy pracovní skupiny Implementace Rámcové směrnice ES pro vodní politiku v povodí Labe
- BOD 4. e) Zpráva předsedy pracovní skupiny Havarijní znečištění vod
- BOD 5. Optimalizace struktury a způsobu práce MKOL

BOD 7 Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe (MVPPL)

Se zohledněním výsledků hodnocení kyanidové havárie v bodě 2 a dle předloh H34_06-2-2 a H34_06-2-4, ve kterých byly obsaženy připomínky a návrhy na úpravy MVPPL, se pracovní skupina dohodla na úpravě MVPPL, která spočívá především

- v úpravě bodu 1.1. MVPPL takto: „Cílem varovného a poplachového plánu je, aby v případě náhlého znečištění látkami ohrožujícími jakost vody v povodí Labe, *které by mohlo mít výrazný dopad v oblasti působnosti níže ležící mezinárodní hlavní varovné centrály (MHVC)*, bylo postoupeno hlášení dále, a aby tak byly včas varovány úřady a místa, zodpovědné za zdolávání havárií.....“
- ve zdůraznění, že hlášení je nutné podávat dle rozdělovníku MVPPL i u havárií, u kterých nelze očekávat výrazný dopad v oblasti působnosti níže ležící MHVC, pokud lze předpokládat, že vyvolají mimořádný zájem hromadných sdělovacích prostředků nebo veřejnosti
- ve zrušení kategorizace „informace / varování“, v budoucnu se budou posílat pouze hlášení „SOS-Labe“
- v doplnění začátku hlášení o informaci zda se očekává zasažení (výrazné ovlivnění jakosti vody) oblasti působnosti níže ležící MHVC, včetně odhadu času zasažení
- v rozesílání hlášení MHVC faxem i elektronickou poštou
- ve formulačních upřesněních dle předlohy H34_06-2-4

Pracovní skupina H na své 35. poradě ve dnech 30. 8. až 1. 9. 2006 projedná a připraví návrh úpravy Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe, který bude předložen na 19. zasedání MKOL ve dnech 9. 10. a 10. 10. 2006 ke schválení.

Časový postup úpravy MVPPL:

- a. Sekretariát připraví dle dohodnutých změn návrh úpravy MVPPL a zašle členům pracovní skupiny.
Zodp.: sekretariát
Termín: 9. 6. 2006
- b. Mluvčí delegací zašlou sekretariátu připomínky k návrhu dle bodu **a.** (formou vyznačených změn v textu).
Zodp.: mluvčí české a německé delegace
Termín: 30. 6. 2006
- c. Sekretariát připraví na základě připomínek dle bodu **b.** návrh textu MVPPL, který bude rozeslán jako předloha k projednání na příští poradě pracovní skupiny H.
Zodp.: sekretariát
Termín: 31. 7. 2006

Pracovní skupina H vyhodnotila testování MVPPL, které proběhlo dne 14. 6. 2005 a které bylo zaměřeno především na ověření funkčnosti hlásných cest po přesunu MHVC v České republice z České inspekce životního prostředí v Praze na dispečink Povodí Labe, s. p., v Hradci Králové. Součástí tohoto cvičení bylo i zapojení Poplachového modelu Labe, jehož výstup byl zasílán v příloze hlášení. Cvičení úspěšně prověřilo přenos informací mezi mezinárodními hlavními varovnými centrály a napomohlo odstranit drobné nedostatky. Aktualizace adres, telefonních a telefaxových čísel se provádí průběžně.

Členové pracovní skupiny se shodli na uspořádání dalšího zkušebního testování MVPPL (dle odst. 7.2 MVPPL), které se uskuteční v průběhu června 2006. Vypracováním scénáře testování byl pověřen pan Dostál.

BOD 8   Stabilní havarijní profil v hraničním úseku Labe

Na jednání vedoucích delegací v květnu 2005 předložila pracovní skupina H podrobný popis stavu prací na přípravě realizace stabilního havarijního profilu v hraničním úseku Labe, který byl poté aktualizován na 18. zasedání MKOL v říjnu 2005. Proto jsou zde zopakovány pouze nejdůležitější informace.

Státní podnik Povodí Labe zabezpečil vypracování studie, která k vybudování havarijního profilu doporučila lokalitu pod ústím Suché Kamenice. Následně byla zpracována projektová dokumentace, na jejímž základě bylo uděleno stavebního povolení. V současné době je realizace stabilního havarijního profilu závislá na zajištění potřebných finančních prostředků. Rozpočet na vybudování stabilního havarijního profilu činí 21,2 mil. Kč. MKOL nemá k dispozici finanční prostředky k realizaci tohoto projektu.

Dle výsledků 18. zasedání MKOL (usnesení 18/4e/6 závěrečného protokolu) považuje MKOL za potřebné vybudovat stabilní havarijní profil v hraničním úseku Labe (v lokalitě ústí Suché Kamenice - plavební km 106,5) k zajištění účinného zdolávání havárií s významným ropným znečištěním. MKOL vzala dále na vědomí informaci české delegace o stavu prověřování možnosti financování realizace stabilního havarijního profilu v hraničním úseku Labe s výsledkem, že neexistuje možnost spolufinancování projektu z prostředků EU.

Pan Lorenz informoval, že Svobodný stát Sasko považuje stabilní havarijní profil za aktivitu uskutečňující se pod záštitou MKOL, která projekt iniciovala i odborně provázela. Proto je třeba, aby v okamžiku, kdy bude na české straně zajištěna potřebná část finančních prostředků (10,6 mil. Kč), požádala Česká republika prostřednictvím MKOL Spolkovou republiku Německo, která je smluvní stranou MKOL, o příspěvek na výstavbu stabilního havarijního profilu v hraničním úseku Labe.

V této souvislosti uvedl pan Lorenz, že v červnu 2005 byla v rámci zasedání Stálého výboru Sasko Česko-německé komise pro hraniční vody projednána možná finanční podpora projektu ze strany Svobodného státu Sasko až do výše 50 % nákladů na stavební práce a vybavení. Předpokladem definitivního rozhodnutí o finanční spoluúčasti ale je, aby se česká strana a německá strana dohodly na technickém řešení a na provozním režimu objektu. Posouzení celkového technického řešení a uzavření příslušné dohody k provoznímu režimu bude odborně provázeno MKOL.

Havarijní profil je záležitostí týkající se povodí Labe jako celku a nikoliv bilaterální věcí mezi Českou republikou a Saskem. Za svoji záležitost považuje Stálý výbor Sasko pouze řešení finanční spoluúčasti Sasko v rámci finančního podílu německé strany.

V České republice v současné době probíhá proces schvalování výjimky na financování stabilního havarijního profilu Labe ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP) ve výši 10,6 mil. Kč, který by měl být v nejbližší době ukončen.

Na základě výše uvedených informací připraví sekretariát předlohu k tomuto tématu pro jednání vedoucích delegací ve dnech 16. a 17. května 2006 v Magdeburku a rozešle členům pracovní skupiny ke schválení.

BOD 9   Návrh textu kapitoly 2.4 (Požadavky na technická zařízení s látkami ohrožujícími jakost vody v oblastech ohrožených povodněmi) První zprávy o plnění Akčního plánu povodňové ochrany v povodí Labe

---

Členové pracovní skupiny souhlasí po zapracování odsouhlasených změn s návrhem textu kapitoly 2.4 (Požadavky na technická zařízení s látkami ohrožujícími jakost vody v oblastech ohrožených povodněmi) První zprávy o plnění Akčního plánu povodňové ochrany v povodí Labe, který vypracoval sekretariát. Pracovní skupina pověřuje sekretariát, aby tento odsouhlasený text (viz příloha 3) předal pracovní skupině FP.

BOD 10   Přehled technických zařízení s látkami ohrožujícími jakost vody a starých zátěží v oblastech ohrožených povodněmi

---

Dle Akčního plánu povodňové ochrany v povodí Labe (kap. 2.4) má být vypracován přehled technických zařízení s látkami ohrožujícími jakost vody a starých zátěží v oblastech ohrožených povodněmi. Tento přehled by měla pracovní skupina FP zpracovat ve spolupráci s pracovní skupinou H na základě „Seznamu potenciálně nebezpečných zařízení v povodí Labe“ aktualizovaného MKOL v červnu 2001. Pracovní skupina FP požádala v souladu s usnesením 18/4b/3 Závěrečného protokolu z 18. zasedání MKOL ve dnech 6. 10. – 7. 10. 2005 v Praze pracovní skupinu H, aby vypracovala přehled technických zařízení s látkami ohrožujícími jakost vody a starých zátěží v oblastech ohrožených povodněmi. V první fázi by měl být tento přehled zpracován pro území podél Labe a dolních úseků jeho hlavních přítoků zaplavená během povodně v srpnu 2002.

Jako předlohy k tomuto bodu byly rozeslány:

- Seznam potenciálně nebezpečných zařízení v povodí Labe
- Zmapování významných lokalit se starou zátěží, skládek a průmyslových hald s možnými výraznými dopady na jakost vod a dopady na Labe v České republice a ve Spolkové republice Německo dle Třetí zprávy o plnění Akčního programu Labe v letech 2000-2002

Pracovní skupina H se dohodla, že provede aktualizaci výše uvedených dokumentů, jejichž aktualizované znění poté poskytne pracovní skupině FP. Pracovní skupina FP by poté měla určit, která potenciálně nebezpečná zařízení, resp. které významné lokality se starou zátěží, skládky a průmyslové haldy se nacházejí v oblastech ohrožených povodněmi, resp. v územích podél Labe a dolních úseků jeho hlavních přítoků zaplavených během povodně v srpnu 2002.

Mluvčí české a německé delegace předají aktualizované seznamy potenciálně nebezpečných zařízení v povodí Labe a významných lokalit se starou zátěží, skládek a průmyslových hald s možnými výraznými dopady na jakost vod a dopady na Labe sekretariátu MKOL do konce roku 2006.

BOD 11   Kontaminovaná místa v oblastech ohrožených záplavami a příslušná bezpečnostní opatření

Dle protokolu z 33. porady pracovní skupiny H připravil sekretariát české a německé znění doporučení Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje - Bezpečnostní požadavky na kontaminovaná místa v oblastech ohrožených záplavami.

Česká a německá delegace se shodly na tom, že nepovažují za nezbytné podobný obecný materiál zpracovávat.

BOD 12 Strategie sledování jakosti vody v povodí Labe za mimořádných situací (extrémní povodně, závažná havarijní znečištění vod)

Na základě zkušeností z roku 2002, kdy během povodně vznikly problémy s koordinací měření a s výměnou a interpretací dat a informací, připravuje skupina expertů „Povrchové vody“ (SW) MKOL strategii sledování jakosti vody v povodí Labe za mimořádných situací. Členové pracovní skupiny obdrželi výtah ze záznamu výsledků 1. porady skupiny expertů SW, která na své poradě tuto problematiku projednávala. Žádný společný návrh této strategie zatím nebyl vypracován. Pracovní skupina H se bude znovu tímto tématem zabývat až poté, co skupina expertů SW připraví návrh této strategie.

BOD 13 Přehled případů havarijního znečištění vod v povodí Labe v roce 2005

Pracovní skupina diskutovala metodiku zpracovávání přehledů případů havarijního znečištění vod v povodí Labe v ČR a v SRN. V důsledku detailnějšího vyhodnocování pro českou část povodí Labe dochází k nevyváženosti těchto přehledů. Německá delegace přislíbila, že ověří, zda je v SRN možné aplikovat detailnější přístup, podobně jako v ČR. Způsob sjednocení postupu pro zpracování přehledu za rok 2005 bude projednán na příští poradě.

BOD 14 Různé

Záznamy výsledků porad pracovní skupiny H budou napříště sekretariátem MKOL vyhotovovány do 2 týdnů od skončení porad včetně odsouhlasení s předsedou. Pokud do 3 týdnů po rozeslání záznamu výsledků neprijdou žádné připomínky od mluvčích delegací, platí záznam výsledků za schválený.

BOD 15 Termín a místo příštích porad

- 35. porada: 30. 8. - 1. 9. 2006 v Karlových Varech
- 36. porada: v Německu

Přílohy:

Příloha 1: Prezenční listina

Příloha 2: Informace ve věci kyanidové havárie na Labi v lednu 2006

Příloha 3: Návrh textu kapitoly 2.4 (Požadavky na technická zařízení s látkami ohrožujícími jakost vody v oblastech ohrožených povodněmi) První zprávy o plnění Akčního plánu povodňové ochrany v povodí Labe

Příloha 4: Zkušební provoz k identifikaci nápadných odchylek a havarijního indexu na vybraných měřicích stanicích Mezinárodního programu měření MKOL a porovnání identifikace odchylek na české a německé straně - příloha 5 k záznamu výsledků z 2. porady skupiny expertů SW